

Pěchota u nás a v cizině.

Nadporučík Karel Gruncel:

Jak nazírají Němci na výzbroj pěchoty, která provádí zteč.

Z četných, ještě nevyřešených otázek, týkajících se výzbroje a organizace pěchoty, je dnes téměř ve všech moderních armádách řešena otázka, jakým způsobem by mohla pěchota, útočící na obranné postavení nepřítele, zdolat posledních 200—300 metrů, tudíž ztečnou vzdálenost. Není to otázka lehká. Všimněme si, jak na její řešení nazírají Němci (viz Mil. Wochenblatt čis. 13/1934)!

Není sporu o tom, že na malou vzdálenost od nepřítele nemůže být útočící pěchota podporována zbraněmi, umístěnými za ní, a to z těchto důvodů:

a) Kdyby byla podporována zbraněmi s rasantní drahou střely, nebylo by možno pěchotu, která je na tak malou vzdálenost od nepřítele, přestřelovat.

b) Kdyby byla podporována zbraněmi se strmou drahou střely, nebyla by podpora na tak malou vzdálenost pěchoty od nepřítele zase možná, poněvadž by vlivem rozptylu zase byly ohroženy vlastní jednotky pěchoty.

Z toho plyne, že pěchota, která se propracovala na 200—300 m od nepřítele, bude odkázána především více na podporu svých vlastních zbraní, které se dostaly až nejdále kupředu a dále na podporu zbraní, které při své strmé dráze střely a malém hloubkovém rozptylu a nepřiliš velkém účinku střel (střepin) do hloubky — mohou pěchotu přestřelovat, byť i byly od nepřítele i na tak malou vzdálenost. Je najevo, že bude též mnoho záležet na tvárnosti terénu. Některá vysvětlení a řešení se opírají jen o takové obranné postavení nepřítele, kde nepřítel je usazen právě na hranicích ztečné vzdálenosti; je tu tedy opomíjeno rozčlenění nepřátelského obranného postavení do šířky a do hloubky. Ale proti tomuto vysvětlení lze hned říci: kdyby šlo jen o odstranění místního odporu, vzdáleného od útočící pěchoty na 300 m, nebylo by řešení tohoto úkolu nikterak obtížné. Nesmíme však zapomínat, že takový opěrný bod vpředu je podporován jednak bočnou palbou sousedních odporů, jednak palbou odporů zadních — a že tyto palby leží velmi blízko od opěrných bodů, které jsou vpředu. Velkým počtem samočinných zbraní navzájem se podporujících získává obránce v prvních sledech veliké síly, o nichž útočník mnohdy nemá ani potuchy do posledního okamžiku. Bude-li tedy chtít útočník ztéci jen jediný odpor vpředu, bude nucen projít pásmem postřelovaným ze všech směrů obráncovými zbraněmi. Je sice pravda, že těžké zbraně podporující útočníka mohou svou palbou umlčet samočinné zbraně obráncovy, zvláště ty, které jsou rozmístěny do hloubky. Hůře však bude s obráncovými zbraněmi střelícími bočně. Tyto zbraně se téměř nikdy předčasně svou palbou neprozradí, nýbrž počkají si na pěchotu útočnickovu, aby ji mohly překvapit a způsobit jí bočnou palbou co největší ztráty. Pak bude jediné pěchota sama cítit na své kůži, odkud byla napadena nepředvídanou palbou. Z toho plyne: Pěchota musí být vybavena samočinnými zbraněmi tak, aby v úseku 300 m od předních nepřátelských odporů mohla účinně zasáhnout palbou nejen na odpory, na něž útočí, ale i na nepředvídané odpory v jiném směru, odkud je ohrožena. Je na bíle dni, že pěchota nedostatečně vyzbrojená lehkými kulomety nebude moci tento úkol splnit.

Záleží též mnoho na volbě terénu k provedení zteče. Částice pěchoty musí si nalézt k zdolání ztečné vzdálenosti takový terén, který je chrání především před účinky bočné palby, a pak před palbou čelní. Toto tvrzení je odůvodněno velkým počtem kulometů, které má dnešní pěchota všech moderních armád. Tedy i při zteči musí útočící pěchota pamatovat na nebezpečí z boků, a to hlavně důkladným využitím terénu. Dále je nutno, aby pěchota provádějící zteč měla takové zbraně, s nimiž může ihned zahájit účinnou palbu v kterémkoli směru, z něhož je ohrožena. Půjde

zde vesměs o bodovou palbu (přepad palbou) na nepřátelské palebné zdroje, aby byla jejich obsluha zkrusena materiálně i morálně. Zde půjde čistě o využití střelecko-taktických úspěchů, poněvadž tu běží o krátký čas, o několik vteřin. K tomuto úkolu se hodí nejlépe lehčí kulomety s velkou rychlostí palby.

Jsou také názory, typický to úkaz, jaký vliv mohou mít zbraně na způsob boje, že lehké kulomety mohou zůstat při zteči někdy vřadu a střilet mezerou mezi jednotkami nebo jiným způsobem podporovat útočící pěchotu. Tento názor Němci vyvracejí a zdůrazňují, že lehký kulomet musí být s útočící pěchotou vpředu, poněvadž je to zdroj palby malých jednotek pěchoty, který je nutno ihned spustit, kdykoliv je třeba. Pušky by sice mohly převzít částečně úkol lehkého kulometu, ale vždy jen při čelní palbě a nikdy jiným směrem, poněvadž by tomu vadili jednotlivci v rojnici. Podle názoru některých odborníků je dnes nejlepší zbraní k zdolání ztečného vzdálenosti malý tančík. Dokazují to také pokusy s malými tančíky v americké armádě a ve francouzské armádě s t. zv. „obrněnými ještěrkami“. Jsou to vlastně obrněná a pohyblivá kulometná hnízda. Leč i tu je nutno uvažovati o tom, že pasivní i aktivní obrana proti těmto malým tančíkům nebude poměrně příliš těžká. Uvažujme nyní o tom, že se pěchotě podařilo zdat ztečnou vzdálenost, zlomit někde nepřátelský odpor a dosáhnout místního úspěchu. Pěchota ukázala, že není tak slabá, jak se zdálo, když se obejde i bez pomoci jiných zbraní, působících z větší dálky. Přední prvky pěchoty jsou však odkázány samy na sebe. A jsou to zase lehké kulomety, které tu dávají pěchotě alespoň trochu síly k dočasné obraně po provedení zteče. Ostatní zbraně 1. sledu by na tento úkol nestačily. Moderní pěchota musí být s to ihned přejít k dočasné obraně, nemůže-li postupovat dále, neboli musí využít do krajnosti svých zbraní, zejména lehkých kulometů.

Z uvedených úvah tedy plyne: Aby pěchota mohla zdat ztečnou vzdálenost, musí být vybavena především dostatečným počtem lehkých kulometů (ale skutečně lehkých!) a dostatečným počtem střeliva, hlavně pro lehké kulomety. Uvažujme nyní o zbraních se strmou drahou střely! Bylo již řečeno, že by k podpoře pěchotních jednotek, které provádějí zteč, bylo též potřebí zbraní se strmou drahou střely, aby bylo možno umlčovat kryté odpory 1. sledu v obranném postavení nepřítele. Takové zbraně by nesměly mít příliš veliký hloubkový rozptyl ani příliš veliký účinek střel (hlavně do hloubky) vzhledem k bezpečnosti útočících. Na druhé straně je však zase velký hloubkový rozptyl těchto zbraní a veliký účinek jejich střel do hloubky žádoucí, poněvadž výborně napomáhá umlčovat nepřátelské odpory. Nesmíme zapomenout, že takový odpor anebo, lépe, kulometné hnízdo je malým cílem a že tedy i pravděpodobnost zásahu a úplného zničení bude velmi malá. Mimo to tříštivé střely zbraní se strmou drahou střely, které by pro tento účel bylo třeba mít na zřeteli, mají tenké stěny, ale mnoho trhaviny. Neboli pak by pro tento účel mohly vyhovovati minomety; ale ty budou asi ještě příliš vzdáleny, aby mohly účinně podporovat zteč. Minomety by musily být posunuty daleko dopředu, ale tím by zase přišel velitel vyššího svazku pěchoty (velitel praporu, pluku) o velmi dobrou zbraň, které nutně potřebuje k vedení boje. Mimo to doprava anebo přesun poměrně těžkých a velkých minometů by byl v takové blízkosti od nepřítele značně obtížný a také nebezpečný. A proto k podpoře pěchoty, která provádí zteč, bylo by potřebí vybavit polní roty malými vrhači, jako je na př. 60 mm vrhač „Stockers Brandt“. A nebylo by třeba ani vrhačů střelících na nějaké velké vzdálenosti. V některých armádách se tato otázka nyní živě přetřásá, zda by nebylo dobře přidělit k provedení zteče rotám anebo četám tyto malé vrhače. Některé hlasy mluví pro přidělení těchto vrhačů rotám, jiné zase četám, a to z toho důvodu, že nějaké použití puškových granátů v četě je velmi problematické a že vůbec granátomety se k podobným účelům ani nehodí. Všechna tato vysvětlení a názory různých odborníků tedy dokazují, že pěchota potřebuje právě tak zbraní se strmou

drahou střely jako zbraní s drahou rasantní. Tento výboj je obdobný, jako byl u dělostřelectva. Divisní dělostřelectvo téměř všech armád mělo původně jen kanony a teprve později se poznalo, že je třeba i děl se strmou drahou, a byly zavedeny houfnice v určitém poměru ke kanonům. Konečně tuto dobu máme i nyní u pěchoty, kde kromě zbraní s rasantní drahou jsou i zbraně se strmou drahou — ruční a puškové granáty. Ale kromě nich je potřeba, aby pěchota měla přímo s sebou účinnější zbraně se strmou drahou, neboť, jak bylo již řečeno, použití granátů i granátometů bude mnohdy dosti problematické. Zdá se, že poměrně dobře vyřešili tuto otázku Italové, kteří dali každému polnímu praporu malý lehký minomet a každé rotě vrhač granátů. Pěchota, která chce v moderním boji ukončit úspěšný útok ztečí, musí být tedy vyzbrojena co nejlépe. Každé družstvo by mělo mít nejméně jeden lehký kulomet, každá četa jeden nebo více lehkých vrhačů granátů, každá rota jeden nebo více těžkých kulometů a jeden nebo více malých lehkých minometů. Prapor kromě kulometné roty by měl mít ještě lehké minomety anebo pěchotní děla.

Literární přehled.

Německá příručka pro výcvik jednotlivce.

V německé výcvikové literatuře není již mnoho mezer, které je nutno vyplnit. Ba ani u odvětví výcviku jednotlivce, jak se mi dosud alespoň zdálo, nebylo zvláštních mezer, které by byly do očí, avšak pročitáme-li novou příručku Frantziusovu*), vidíme určité nedostatky, které zde byly a které nová rukověť podstatně zmenšuje, snižuje i počet jich. Je jistě zajímavé, klade-li si autor v čelo své odborné práce vojenské slova Goethova jako motto: „Wie fruchtbar ist der kleinste Kreis, wenn man ihn wohl zu pflegen weiss.“ A je neméně zajímavé, jak tento verš německého básníka, přeložíme-li jej do našeho vojenského slovníku, nabývá osobitého významu zvláště tím, že nám vybavuje představu drobných sourodých skupinek rozptýlených po cvičišti, které za vedení svých cvičitelů vnikají v prvopočátky bojových situací, ukládají základní poznatky do svých myslí, přijímají předpoklady svých příštích schopností a veškeré zdatnosti mravní, fyzické a technické; v potřebě důkladného a podrobného základního výcviku, konaného promyšleně, který právě tvoří onu úrodnou půdu pro další nutné pokračování, v tom jsou si všechny moderní armády rovny. Liší se jen prostředky, metodami a formami výcviku.

kovými a učebnými, jimiž se snaží dosáhnouti téhož výcvikového cíle a konci tohoto období: na dobrém základě jednotlivců stavět dále ve výcviku jednotek. Major Frantzius se omezil úmyslně, jak prozrazuje v úvodním slově, na výcvik jednotlivce, neboť v něm vidí právě onen goethovský „nejmenší kroužek“, s jehož drobnou každodenní prací a s jehož pracovními výsledky stojí i padá celý výcvik ostatní a každý voják; úkol je to i pro zkušeného vojenského spisovatele, jakým je tento autor, velmi těžký, jak uvidíme, zvláště omezí-li se dalšími podmínkami.

Všimněme si totiž jen druhé poloviny názvu knihy „Výcvik jednotlivce v terénu beze zbraní“. Autor v své pomůcce pro toto odvětví výcviku použil metody jistě originální, neboť podává návod pro bojový výcvik jednotlivce beze zbraní, a to stejně i na počátku výcviku pozorovatele v obou prvních kapitolách a na počátku výcviku pátrače v kapitole třetí, tak i v průběhu dalších cvičení, popsaných ve všech třech kapitolách, i ve cvičeních sdružených, spojujících všechny tři složky, nazývané jím „Sehen, Stehen, Gehen“, jež bychom volně mohli přeložit: „Pozorovat, umístit se, postupovat“. A tu je třeba mít na mysli, že máme-li probrat s nováčky 120 úkolů, v bojových cvičeních, že již touto dobou samou, které k tomu potřebujeme, vstupujeme do období, kdy je nezbytné nutno, aby vojín měli nikoli všeobecné a nejasné, ale určitější představy o účinnosti, ba o záhubnosti, vražednosti

*) Major m. sl. Felix v. Frantzius „Aufgaben — ABC für die Einzelausbildung im Geländedienst ohne Waffe“ (Sehen, Stehen, Gehen) 120 úkolů s 33 náčrtky v textu, Mittler u. Sohn, Berlin 1934, stran 130.